

Sygn. akt: IV RC 748/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2016r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Krawczyk - Mandrak

Protokolant: Dorota Krupińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 marca 2016r. w R.

sprawy z **powództwa małoletniej L. M. działającej przez matkę E. L.**

przeciwko A. M.

o podwyższenie alimentów

- 1) zasądza od pozwanego A. M. na rzecz powódki L. M. alimenty w kwocie po 400 zł (czterysta złotych) miesięcznie, począwszy od dnia 18 września 2015 roku, płatne z góry do dnia 10 – tego każdego miesiąca, do rąk matki małoletniej powódki E. L., a to w miejsce alimentów ustalonych ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Rybniku w dniu 2 kwietnia 2001 roku, sygn. akt IV RC 144/01;
- 2) w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- 3) odstępuje od obciążania pozwanego kosztami sądowymi;
- 4) wyrokowi w pkt 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygnatura akt IV RC 748/15

UZASADNIENIE

W dniu 18 września 2015 roku małoletnia powódka L. M. działająca przez matkę, wniosła do tegoż Sądu pozew, w którym domagała się podwyższenia alimentów od pozwanego z kwoty po 200 zł miesięcznie do kwoty po 500 zł miesięcznie. Jako uzasadnienie pozwu powódka podniosła, iż od czasu ustalenia ostatnich alimentów jej koszty utrzymania znacząco wzrosły. Podano przy tym, że powódka kontynuuje aktualnie edukację gimnazjalną, a matka uprawnionej nie jest w stanie sprostać jej potrzebom materialnym. (k. 3)

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, z kolei na rozprawie w dniu 26 stycznia 2016 roku wniósł o oddalenie powództwa. (k. 41-42).

Sąd ustalił.

Bezsporne w sprawie są okoliczności:

- małoletnia powódka jest córką pozwanego;

- ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Rybniku w dniu 2 kwietnia 2001 roku pozwany zobowiązał się płacić na rzecz małoletniej córki alimenty w kwocie po 200 zł miesięcznie (akta IV RC 144/01);
- matka powódki wstąpiła w związek małżeński;
- strony nie mieszkają razem, ani nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego.

Sporne są natomiast:

- usprawiedliwione wydatki stron;
- możliwości zarobkowe i majątkowe rodziców uprawnionej;
- oraz okoliczności uzasadniające podwyższenie alimentów, o których mowa w art. 138 k.r.o.

W dacie ustalenia ostatnich alimentów małoletnia powódka miała rok i była dzieckiem ogólnie zdrowym. Matka uprawnionej miała w tym czasie 35 lat, pracowała w (...) S.A. Jej miesięczne dochody sięgały kwoty 1570 zł brutto. Poza małoletnią powódką miała na utrzymaniu 9-letniego syna, na którego otrzymywała od pozwanego alimenty w kwocie 180 zł miesięcznie. Wydatki mieszkaniowe strony powodowej wynosiły wówczas 200 zł miesięcznie.

Pozwany miał 44 lata, posiadał orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy. Utrzymywał się z renty w wysokości około 790 zł netto miesięcznie. Poza małoletnią powódką i jej bratem nie miał innych osób na utrzymaniu. Wydatki mieszkaniowe pozwanego w 2001 roku sięgały kwoty 50 zł miesięcznie.

(dowód: akta IV RC 144/01, a w szczególności zeznania stron k. 15, ugoda k. 15v-16, informacja ZUS k. 12-13, zaświadczenie o zarobkach k. 14).

Matka małoletniej powódki ma obecnie 50 lat, z zawodu jest malarzem-tapeciarzem, od około 5 lat nie pracuje zawodowo. Nie posiada orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, ani o niezdolności do pracy. Nie jest zarejestrowana w urzędzie pracy, pozostaje na utrzymaniu męża, który pobiera emeryturę w wysokości 2700 zł miesięcznie.

Małoletnia powódka ma obecnie 16 lat, jest dzieckiem ogólnie zdrowym, nosi jednak wkładki korekcyjne, które wymagają comiesięcznej wymiany. Kontynuuje edukację gimnazjalną.

Uprawniona mieszka aktualnie z matką i jej obecnym mężem. Koszt użytkowania mieszkania to 830 zł miesięcznie (w tym: czynsz 474 zł, energia elektryczna 145 zł, gaz po 145 zł co dwa miesiące oraz woda około 135-150 zł). W przeliczeniu na osobę jest to wydatek rzędu 280 zł miesięcznie.

Pozostałe koszty utrzymania powódki to:

- wyżywienie co najmniej 300 zł miesięcznie (ustalono w oparciu o zasady doświadczenia życiowego, albowiem matka powódki nie mogła określić tego wydatku),
- odzież 200 zł miesięcznie,
- środki czystości i kosmetyki 50 zł miesięcznie,
- wydatki szkolne około 1000 zł rocznie (w tym: podręczniki 300 zł, przybory 50 zł, ubezpieczenie 55 zł, komitet 120 zł oraz wycieczki 500 zł) tj. około 80 zł miesięcznie,
- wkładki korekcyjne i koszty ewentualnego leczenia około 35 zł miesięcznie,
- częściowy udział w kosztach utrzymania mieszkania 280 zł miesięcznie.

Uwzględniając powyższe, całkowity koszt utrzymania małoletniej powódki to około 950 zł miesięcznie.

(dowód: zeznania matki małoletniej powódki k. 35)

Pozwany ma obecnie 59 lat, z zawodu jest górnikiem. Aktualnie posiada orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy. Zobowiązany w dalszym ciągu utrzymuje się z renty, która obecnie wynosi 1100 zł netto miesięcznie. Z powyższej kwoty dokonywane są potrącenia w wysokości około 480 zł z tytułu świadczeń alimentacyjnych na rzecz powódki i córki z obecnego, nieformalnego związku oraz 281,90 zł z tytułu egzekucji administracyjnej. Pozwanemu ze świadczeń rentowych po odliczeniu zajęć egzekucyjnych pozostaje kwota 337,57 zł. Pozwany poza rentą dorabia sobie dorywczo osiągając z tego tytułu dochód rzędu 200 zł miesięcznie. Zobowiązany nie łoży już na utrzymanie 25-letniego syna.

Pozwany posiada własne mieszkanie, przebywa jednak często w lokalu konkubiny, która pracuje jako sprzątaczką, osiągając dochody ponad 1200 zł miesięcznie. Mieszkanie pozwanego jest zadłużone na kwotę 613,12 zł.

Pozwany przez blisko 15 lat nie utrzymywał kontaktu z małoletnią uprawnioną, która sama postanowiła odnaleźć ojca. W tym samym okresie czasu nie przekazywał córce żadnych prezentów, ani nie dokładał się do jej utrzymania.

Ojciec małoletniej powódki uwzględniając własne koszty utrzymania oraz potrącenia komornicze wyraził zgodę na podwyższenie obowiązku alimentacyjnego do kwoty 300 zł miesięcznie.

(dowód: zeznania pozwanego k. 35, informacja ZUS k. 32, 45-46, rachunki k. 33, orzeczenie lekarza ZUS k. 44)

Ustalono ponadto, że lokalne urzędy pracy dysponują ofertami zatrudnienia dla kobiet w wieku 50 lat. Są to stanowiska, które nie wymagają specjalistycznych kwalifikacji. Istnieją również oferty pracy w zawodzie matki małoletniej powódki. Proponowane wynagrodzenie to co najmniej najniższa pensja w kraju (tj. około 1300 zł netto miesięcznie), dlatego też na tym poziomie ustalono możliwości zarobkowe matki uprawnionej.

(dowód: informacje urzędów pracy k. 37-43)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody przeprowadzone w sprawie, którym Sąd dał wiarę uznając je za logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a przeprowadzone postępowanie Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył.

Podstawę prawną do żądania podwyższenia alimentów na rzecz małoletniej powódki stanowi przepis art. 133 § 1 k.r.o. i art. 138 k.r.o. W myśl przywołanych przepisów rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania

i wychowania. Natomiast zakres świadczeń alimentacyjnych określa art. 135 § 1 k.r.o., który uzależniony jest od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz możliwości zarobkowych

i majątkowych zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby należy zaś rozumieć potrzeby, których zaspokojenie zapewni uprawnionemu odpowiedni rozwój fizyczny i duchowy. A zatem nie tylko elementarne potrzeby polegające na zapewnieniu minimum egzystencji lecz również te, których celem jest stworzenie warunków bytowania stosownie do wieku uprawnionego, stanu zdrowia i innych okoliczności, których uprawniony nie jest w stanie własnymi siłami sobie zapewnić.

Zgodnie zaś z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Ustalając wysokość świadczeń alimentacyjnych należy mieć na względzie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Ustalenie czy nastąpiła zmiana stosunków, o których mowa powyżej następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami istniejącymi niegdyś podczas ustalania wysokości poprzednich alimentów.

Małoletnia powódka niewątpliwie nie jest w stanie nadal samodzielnie się utrzymać. Nie dysponuje także majątkiem, który mógłby stanowić jej źródło dochodu. Wobec powyższego całkowity koszt utrzymania małoletniej obciąża jej rodziców.

Ostatnie alimenty na rzecz małoletniej zostały ustalone w kwietniu 2001 roku. Od tego czasu zmiana stosunków nastąpiła w szczególności w zakresie kosztów utrzymania małoletniej uprawnionej, które, w ocenie Sądu, wzrosły do kwoty 950 zł miesięcznie. Bezspornym jest przy tym fakt, iż wraz z upływem lat (w tym przypadku 15-stu) i naturalnym rozwojem dziecka wzrastają również jego wydatki. Powódka obecnie kontynuuje edukację w gimnazjum, a już w nowym roku szkolnym podejmie naukę w szkole ponadgimnazjalnej.

Sytuacja materialna pozwanego także uległa częściowej modyfikacji. Świadczenia rentowe zobowiązanego podwyższyły się o około 300 zł miesięcznie. Pozwany trudni się nadto pracami dorywczymi, z których uzyskuje dodatkowe 200 zł. Całkowita niezdolność do pracy pozwanego została zastąpiona orzeczeniem o częściowej niezdolności do pracy, co także ma przełożenie na jego możliwości zarobkowe. Obowiązek alimentacyjny na rzecz pełnoletniego syna pozwanego został z kolei zastąpiony świadczeniami na rzecz małoletniej córki z drugiego związku, co nie ma znaczącego wpływu na wysokość jego zobowiązań. Należy przy tym podkreślić, że pozwany sam naraził się na dodatkowe wydatki związane z egzekucjami komorniczymi. Dobrowolna realizacja zasądzonych alimentów pozwoliłaby bowiem zobowiązanemu zmniejszyć koszty jakie ponosi z tytułu zajęć komorniczych.

Matka małoletniej powódki swój obowiązek względem córki wypełnia częściowo poprzez osobiste starania o wychowanie uprawnionej. Posiada ona jednak także niewykorzystane możliwości zarobkowe, które pozwoliłyby jej zabezpieczyć materialnie córkę.

Odnosząc się do uzasadnionych potrzeb małoletniej należy ponadto podkreślić, iż wykazane przez stronę powodową wydatki nie są przejawem zbytku powódki. Uprawniona nie domagała się bowiem markowej odzieży, zagranicznych wyjazdów wakacyjnych, ani kosztownej rozrywki. Nadto, zdaniem Sądu, kwota 950 zł w pełni odpowiada potrzebom dziecka w wieku powódki. Znaczący wzrost kosztów utrzymania powódki jest przy tym, w myśl art. 138 k.r.o., wystarczającą podstawą uwzględnienia powództwa.

Należy jednak pamiętać, że górny pułap świadczeń alimentacyjnych będą wyznaczały każdorazowo możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego i to nawet w sytuacji, gdyby nie zaspokajały one w pełni usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (poruszone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 1972 roku, III CRN 470/71, Gazeta (...) 1972, nr 9).

Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Sytuacja finansowa pozwanego oraz jego własne koszty utrzymania nie pozwalają uwzględnić powództwa w całości. Niemniej jednak podkreślenia wymaga fakt, że nawet w trudnej sytuacji materialnej rodziców nie zwalnia to ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci, ponieważ rodzice zobowiązani są dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami, chyba że takiej możliwości są w ogóle pozbawieni, co związane jest bezpośrednio z zasadą równej stopy życiowej rodziców i dzieci (tak w wyroku Sąd Najwyższy z dnia 24 marca 2000 roku, sygn. akt I CKN 1538/99).

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 138 k.r.o. zasądził od pozwanego na rzecz małoletniej powódki alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie, uznając iż możliwości dochodowe pozwanego pozwalają na łożenie takich kwot na powódkę, bez uszczerbku dla kosztów utrzymania pozwanego. Za podwyższeniem alimentów przemawiał także fakt, iż pozwany w ogóle nie uczestniczy w procesie wychowawczym małoletniej i od 15 lat nie utrzymuje z nią kontaktu.

W pozostałym zakresie powództwo oddalono, jako przekraczające realne możliwości finansowe pozwanego. Należy przy tym podkreślić, iż pozostałą część kosztów utrzymania powódki będzie zmuszona ponieść matka małoletniej, która może podjąć pracę zarobkową chociażby w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd zasądził alimenty począwszy od dnia 18 września 2015 roku tj. zgodnie z żądaniem strony powodowej. O natychmiastowej wykonalności punktu 1 wyroku Sąd orzekł na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Z mocy art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążania pozwanego kosztami sądowymi, mając w szczególności na uwadze doniosłość podwyższonego obowiązku alimentacyjnego.